

Kdo plačuje na zmenkih - fantje ali dekleta?

Ko si mlad in zaljubljen, si za ljubljeno osebo pripravljen narediti in dati »vse«. Ampak do katere meje? Je fantova »dolžnost«, da dekletu plača vse? Preverili smo, kako imajo finance urejene mladi pari in ali se zaradi denarja tudi kdaj sprejo; dodajamo pa še 10 nasvetov, kako si lahko polepšamo partnersko zvezo.

Nenapisano pravilo stare šole zmenkov je, da na koncu račun vedno plača fant. Kaj pa pravijo mladi? Rok meni, da se spodobi, da fant poravnava račun na zmenkih, seveda pa dodaja, da bo tudi dekle, če je »na mestu«, občasno seglo v denarnico. Če gre za vnaprej dogovorjen zmenek, plača fant, pravi 17-letna Lara. Tudi najstnici Daša in Ana menita, da je prav, da na zmenku vsak plača enkrat. Ko pride račun, pa se zanj pulita 19-letna **Ema** in njen fant in se na koncu tudi »prepirata«, kdo ga bo poravnal. Mladi pari menijo, da denar ne igra bistvene vloge v njihovem partnerskem odnosu. Priznavajo pa, da je fino, če ga imaš več, ker si potem lahko zmenke bolj popestriš. Mladi pari imajo ločene finance, proračun pa združijo recimo, ko gredo skupaj na počitnice. Takšno prakso ima 17-letna Lara s svojim fantom. O tem, da bi imela »skupen« denar, ne razmišljata Ema in njen fant, češ da ni potrebe, saj živita s starši in nista obremenjena z različnimi stanovanjskimi položnicami.

Foto: Shutterstock

Lahko zaradi denarja zaškriplje?

V raju ni vedno lepo. Enaindvajsetletni Aljaž pravi, da ima urejene finance, medtem ko pri puncu doma velikokrat škriplje, zaradi česar trpi tudi njena denarnica. »Večino denarja, ki ga zasluži, mora odstopiti mami, ki ji ga primanjkuje,« pravi. Večkrat si tudi zaželi, da bi pri puncu doma bile razmere bolj urejene, kar zadeva finance. Vendar je prepričan, da se bo vse uredilo, zato punco podpira in se z njo zaradi denarja ne prepira.

Za zmenke med 10 in 40 evri

In koliko odštejejo mladi za zmenke? Različno, od 10 do 40 evrov, odvisno od tega, kaj si privoščijo. Najbolj jih po žepu udari obisk kina in potem še kakšna večerja. Sicer pa tudi mladi včasih »varčujejo« pri zmenkih. Recimo Rok pravi, da ga zmenki ne stanejo veliko, saj jima z dekletom čas in šola ne dovolujeta, da bi si privoščila velike in drage zmenke. Tudi Ema pravi, da se s fantom velikokrat raje dobita pri enem doma in lenarita, še zlasti takrat, ko sta utrujena od vseh obveznosti. Anini najcenejši zmenki so tisti, ko gresta s fantom v hribe ali na sprehod. »Ti zmenki so zastonj,« dodaja. Sicer si mladi privoščijo kosila na študentske bone in tudi tako privarčujejo kakšen evro.

Za darila odštejejo tudi stotaka

Mladi omenjajo, da za darila za partnerja velikokrat namenijo malce več denarja. Daša odšteje okoli 100 evrov za darila za rojstni dan, okoli 20 do 30 evrov pa ob praznikih in za manjša presenečenja. Ana nam je opisala cel seznam daril, ki jih je podarila fantu. Za valentinovo podari kakšno malenkost, kot so čokolada, majica ali drug kos oblačila, v vrednosti od pet do 10 evrov; pri obdarovanju za rojstne dneve in obletnice je bolj radodarna, saj se znesek povzpne do 60 evrov, podari pa bon za masažo, tekaške čevlje, oblačila. Decembrskim obdarovanjem ne posvečata veliko pozornosti, raje gresta skupaj na čaj, kuhano vino ali pa na večerjo. Tudi Rok pravi, da za darila s punco ne napravita veliko. »Materialne stvari nama pomenijo manj kot stvari, ki jih storiva drug za drugega,« pojasnjuje.

Največ je za darilo odštel 50 evrov, punca pa mu nikoli noče povedati, koliko je odštela za njegovo darilo. Tudi Ema in njen fant razmišljata podobno. »Vedno drug drugemu podariva kaj, kar ima za naju poseben pomen in se navezuje na dogodke, ki sva jih

doživela skupaj. Letos me je fant dvakrat presenetil z lepimi simboličnimi darili,« pravi. Aljaž in njegova punca imata pravilo za obdarovanja - za obletnice si ne kupujeta daril, razen za novo leto, in to v vrednosti približno 30 evrov. Punca je sicer enkrat naredila izjemo, ko mu je za božič kupila uro za 170 evrov.

Se mladi prepirajo zaradi denarja?

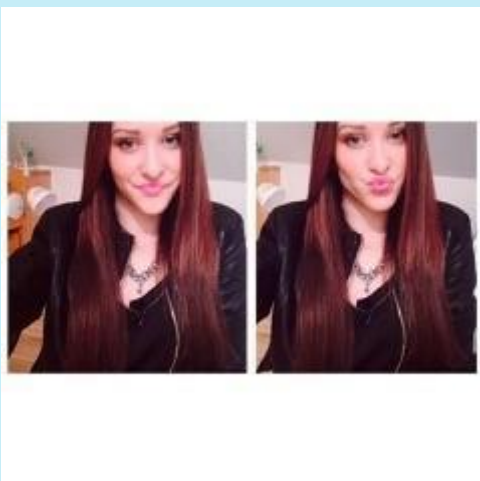
Vsi v en glas pravijo, da prepirov zaradi denarja ni. Prav tako denar nikoli ni bil povod za razhod s partnerjem. Večina tudi meni, da odnos ne sme temeljiti na tem, koliko denarja ima partner pod palcem. »Tudi brez denarja se lahko zabavaš in si popestriš zvezo. Je pa zabava seveda povezana z denarjem, saj si ob večjem dohodku lahko privoščiš več, čemur sledi tudi več zabave,« razmišlja Rok. Daša bi si recimo rada privoščila malo več, sploh za različna potovanja. »To lahko hitro postane moteče, če si na primer eden lahko privošči več kot drugi oziroma je pripravljen za počitnice nameniti več denarja,« dodaja Lara. Na potovanjih partnerja dejansko spoznaš in vidiš, kakšen je v vsakdanjiku ter kako se ujameta kot tim, razmišlja Ana. »S tega vidika je denar pomemben, na skupne počitnice ne moreš brez njega,« pravi. Vseeno poudarja, da denar ne igra glavne vloge v odnosu, če ga, pa takšna zveza ni prava.

Denarja moraš imeti ravno prav, da si včasih lahko kaj privoščiš in se malo razvajaš, če ga je preveč, ga ne ceniš dovolj, razmišlja Ema. »Partnerja morata znata uživati v preprostih stvareh in jih narediti posebne, za kar ne potrebujeta denarja. Imam srečo, da je moj fant športnik tako kot jaz in da uživava v istih stvareh,« dodaja Ema.

S sogovorniki se ne strinja Aljaž. »Denar se mi zdi pomemben v partnerskem odnosu. Pravijo, da je denar sveta vladar in s tem se strinjam. Veliko raje bi videl, da ima partnerica veliko denarja, ne pa kot zdaj, ko ne vem, ali bo prišla skozi mesec ali ne,« pojasnjuje.

Foto: Shutterstock

Daša, 16 let: »Oba s fantom plačujeva za stroške - enkrat eden, drugič drugi. Najini zmenki stanejo od 10 do 15 evrov, včasih tudi do 40 evrov, odvisno od tega, kaj počneva. Za darila za recimo rojstni dan odštejeva okoli 100 evrov, ob praznikih in za manjša presenečenja pa 20, 30 evrov. Denar mi v zvezi nikoli ni bil pomemben. Se pa ne bi branila, če bi si lahko privoščila kdaj tudi malo več, sploh za različna potovanja po svetu.«

Lara, 17 let: »S fantom imava ločene finance, razen na počitnicah, ko denar, ki ga nameravava zapraviti, vrževa skupaj. Najini zmenki stanejo od pet do 15 evrov na osebo. Navadno plača vsak zase, če pa je že prej dogovorjen zmenek, večinoma plača fant. Lepo je, da si lahko privoščiva počitnice in se kdaj razvajava, a lahko hitro postane tudi moteče, če si denimo eden lahko privoščiči več kot drugi oziroma je za to pripravljen nameniti več denarja.«

Rok, 19 let: »Večinoma plačujem jaz, saj se mi zdi, da se to za fanta spodobi, nekajkrat je plačala tudi punca. Najini zmenki ne stanejo veliko, saj nama tudi čas in šola ne dovoljujeta, da bi si privoščila velike in drage zmenke. Največ, skoraj 30 evrov, stane obisk kina in nato še kakšna večerja. Zveza ne sme temeljiti na denarju, saj se lahko tudi brez denarja zabavaš in si popestriš zvezo.«

EMA, 19 let: »Ni nama še treba misliti na to, da bi imela s fantom "skupen denar", saj še oba živiva doma. Ko greva na pijačo, se skoraj vedno na koncu "prepirava", kateri bo plačal, nobeden od naju ne želi popustiti. So pa tudi dnevi, ko greva kam s posebnim namenom, in takrat se že prej dogovoriva, kdo bo plačal. Ne hodiva veliko na pijače in se raje dobiva doma, poleti več časa preživiva zunaj. Tako da najini zmenki ne bodo prav dragi. Pomembno se mi zdi, da znata partnerja uživati v preprostih stvareh in jih narediti posebne, za kar ne potrebujeta denarja.«

ANA, 21 let: »Finance imava s fantom ločene. Vsak zasluži svoj denar, ki pa ga potem zapraviva tudi za naju kot par. Kina, kave in kosila skoraj nikoli ne plačava vsak zase, ampak vsak enkrat. Čeprav se mi zdi, da je večkrat "na vrsti" fant. Najcenejši oziroma zastonj so tisti zmenki, ko greva v hribe ali pa na sprehod. Za kave ali pijače ne zapraviva veliko, nekoliko več gre za kosila, s študentskimi boni do 10 evrov. Pozna se na primer pri kinu, ko poleg vstopnic kupiva še čips, bombone, pijačo. Menim, da

denar ne igra najpomembnejše vloge v odnosu, je pa res, da je zveza bolj razgibana in zanimiva, če si lahko na primer privoščiš potovanje.«

Aljaž, 21 let: »**Moje finance** so še kar v redu, saj že tri mesece delam, punca Tina pa ima malo manj urejene, čeprav tudi ona dela, a večino denarja odstopi mami. To je malo zoprno. Vem pa, da bo bolje. Večinoma za zmenke plačujem jaz, kar lahko nanese tudi do 50 evrov, odvisno od tega, kaj počneva. Ko lahko, pa tudi punca kaj prispeva. Denar se mi zdi pomemben za zvezo. Veliko raje bi videl, da bi Tina imela več denarja, kot ga ima zdaj, ko ne vem, ali bo prišla skozi mesec ali ne.«

Tina, 22 let: »Fant Aljaž mi večkrat reče, da bi raje imel punco, ki ima doma vse finančno urejeno. Vseeno pravi, da mu je najbolj pomembno, da se šolam in da vidi, da se trudim, da bom imela drugačno življenje, kot ga imam zdaj. Mislim, da je denar velikokrat pika na i za razhod, ampak ne poznam para, pri katerem bi bil to glavni razlog.«

10 nasvetov o vplivu denarja na odnose med pari

Kako denar vpliva na partnerske odnose, nam je pojasnila psihologinja in psihoterapevtka dr. **Andreja Pšeničny**.

Foto: **Jaka Koren**

1. Je denar pomemben v partnerskem odnosu?

Čeprav si večina mladih zaljubljenecv ne beli glave z denarjem, pa je ta pomemben v partnerskem odnosu. Je najpogostejši razlog za prepire med partnerji, in če odnos do denarja ni vsaj do neke meje usklajen, lahko pripelje tudi do konca razmerja.

2. Kako osamosvojitve vpliva na partnerstvo?

Veliko mladih parov funkcionalno in čustveno šele prehaja v odraslo življenje. Lahko sta še, eden ali oba, v celoti ali delno finančno odvisna od staršev. Od tega, kako in koliko se bo vsakemu od njiju uspelo osamosvojiti, je odvisno tudi, kakšen odnos bosta imela v partnerstvu. Prehod v odraslost si težko predstavljamo brez ekonomske samostojnosti.

3. Kaj vam pomeni denar?

Z denarjem in odnosom do njega so povezani nekateri občutki in predstave o sebi, ki jih vnašamo tudi v partnerski odnos. Zato sta tudi samovrednotenje in samozaupanje močno povezani s tem, koliko zmore nekdo finančno poskrbeti zase. Zaradi tega se zelo razlikujejo predstave o denarju oziroma o tem, kaj komu denar pomeni. Številnim daje občutek varnosti, drugim lahko pomeni zgolj sredstvo za uživanje, tretji v njem vidijo veljavo in moč, četrtem pomeni obliko nadzora.

4. Zakaj so nekateri skopi, drugi radodarni?

Odnos do denarja se oblikuje že v otroštvu. Že v prvih letih našega življenja se zgradi temelj tega, kako denar zaslužiti (pridobiti, sprejeti) ter kako ga upravljati (dati, zadržati). Nekateri se znajo dobro pogajati za zaslužek, drugi čakajo na odločitve drugih, tretji so prepričani, da so do plačila upravičeni sami po sebi, brez truda. Nekateri so »škrti«, drugim denar dobesedno polzi iz rok. Tretji pa zmorejo ustrezno razmejiti, koliko lahko dajo in delijo ter koliko potrebujejo zase.

5. Moje, tvoje, najino - kako to razmejiti?

V otroštvu se oblikujejo tudi meje med mojim, tvojim in najinim. Nekateri pričakujejo, da bo ves denar skupen, drugi, da bo strogo razmejen, tretji pa se zmorejo uskladiti o skupnem delu denarja in o tistem delu, s katerim razpolaga vsak po svoji presoji.

6. Zakaj »kupujemo« naklonjenost?

Pri nekaterih je denar, zavedno ali nezavedno, povezan z izkazovanjem naklonjenosti. Otroci, ki so odrasli v družinah, kjer so darila nadomeščala starševsko pozornost in ljubezen, bodo od partnerjev pričakovali podobno »izkazovanje« ljubezni ali pa bodo sami tako »kupovali« naklonjenost. Podoben čustveni pomen lahko včasih dobi denar pri tistih, ki so odrasli v hudem materialnem pomanjkanju.

7. Zakaj se prepiramo zaradi denarja?

Če sta partnerja v svojem odnosu do denarja preveč različna, bo to zelo verjetno stalen vir konfliktov med njima. Zato je nujno, da se že pred začetkom skupnega življenja odkrito pogovorita in tudi dogovorita o pričakovanjih in predstavah o tem, kaj komu denar pomeni, kako in koliko bo kdo prispeval in kako bosta denar upravljala. Zelo težko bosta najbrž shajala partnerja, če enemu denar pomeni varnost, drugemu pa zgolj sredstvo za užitek. Eden bo želel varčevati, drug pa zapravljati. Oba pa se bosta prej ali slej počutila prikrajšana. Če so razlike med njima takšne, da se med seboj dopolnjujeta, je to lahko dober temelj partnerstva. Takšen primer je, ko se partnerja skupaj dogovorita, da bo eden zaposlen, drugi pa bo doma skrbel za dom. Odnos bo dobro deloval le, če bosta oba prispevka vrednotila kot enakovredna in tudi oba odgovorno upravljala denar.

8. Kdo bo v razmerju skrbel za koga?

Nekaterim se zdi samoumevno, da bo partner plačeval za vse. Pri nekaterih parih se zdi, kot da je eden še vedno otrok, za katerega partner finančno skrbi kot mama ali oče. Drugi raje dajejo, kot sprejemajo, zato jim prejeta darila budijo nelagodje in občutek, da postanejo »dolžni«. Tretji pa v partnerstvo prispevajo tudi po materialni plati po svojih najboljših močeh in se znajo veseliti tako danega kot prejetega darila. Ti navadno tudi skupaj odločajo, kako upravljati denar.

9. Ima večjo moč v odnosu tisti partner, ki denar upravlja?

Tisti, ki odloča o razporejanju denarja, je navadno dominantnejši partner, ne glede na to, kdo ga prinaša v skupnost. Ta moč se lahko kaže odkrito - eden, ne glede na to, koliko sam zasluži in prispeva, v celoti odloča tudi o tem, koliko sme porabiti drugi. Lahko pa je tudi bolj prikrita - enemu, ne glede na zaslužek, nenehno zmanjkuje denarja, zato drugi stalno »pomaga« pokrivati njegov primanjkljaj.

10. Kako do zdravega partnerskega odnosa?

Za dobro partnerstvo je treba na vseh področjih, tudi finančnem, graditi vzajemnost in sodelovanje. To pomeni, da spoštujeta in upoštevata enakovrednost različnih oblik prispevanja v skupnost in tudi razlike v njunih potrebah. Če tega ni, se bo eden (ali oba) prej ali slej čutil prikrajšanega ali izkoriščenega. To pa je lahko vzrok za konflikte oziroma tudi za razpad zveze.